

בש"פ 6556/21 - מדינת ישראל נגד אברהים שייך יוסף, אחמד עזאם

בבית המשפט העליון

בש"פ 6556/21

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. אברהים שייך יוסף
2. אחמד עזאם

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט מ' קרשן) במ"ת 23736-07-21 מיום 3.10.2021

תאריך הישיבה: א בחשוון התשפ"ב (7.10.2021)

בשם העוררת: עו"ד עינת גדעוני

בשם המשיב 1: עו"ד צבי אבנון

בשם המשיב 2: עו"ד שי טובים

החלטה

1. ביום 12.7.2021 הוגש נגד המשיבים כתב אישום שמייחס להם ביצוע ריבוי עבירות של הובלת נשק לפי סעיף 144(ב) רישה לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) ועבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק (יוער כי לערר דן צורף כתב אישום שבו עבירת שיבוש הליכי המשפט יוחסה למשיב 1 בלבד; התיאור לעיל ולהלן מתבסס על כתב האישום שהוגש לבית המשפט המחוזי בלוד). על פי כתב האישום, ביום 30.6.2021 הובילו המשיבים ברכב שבו נהג המשיב 1, כשהמשיב 2 ישוב לצדו, אקדח טעון במחסנית מלאה בכדורים תואמים, 44 כדורי תחמושת 9 מ"מ, דמוי רובה סער M16 טעון במחסנית עם כדורים תואמים, שתי מחסניות 14 M16, 44 כדורי תחמושת 5.56 מ"מ ורובה

מסוג קלצ'ניקוב טעון במחסנית עם כדורים תואמים (להלן: הנשק). האקדח היה מוסלק בתא הכפפות, והרובים היו מונחים על המושב האחורי ברכב. במהלך סיור שגרתי, אנשי משטרה הבחינו ברכב והורו למשיבים להזדהות בפניהם. בעודם מבררים את זהותם של המשיבים ואת פרטי הרכב, המשיבים נמלטו מהמקום. לאחר שאנשי משטרה נוספים חסמו את דרכו של הרכב, משיב 2 החל להתעסק עם תא הכפפות של הרכב, בו נמצא האקדח, בעוד משיב 1 ניסה להימלט בנסיעה עם הרכב, עד שהשניים נעצרו.

2. בד ובבד עם הגשת כתב האישום, הגישה העוררת בקשה לעצור את המשיבים עד תום ההליכים נגדם. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיבים וכי קמה עילת מעצר בעניינם נוכח חזקת המסוכנות הקבועה בדין בשל עבירת הנשק שיוחסה להם ונוכח קיומו של יסוד סביר לחשש כי אם ישוחררו ינסו לשבש הליכי משפט ולהתחמק מהדין. בדיון שהתקיים ביום 21.7.2021 הסכימו המשיבים לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת המיוחס להם ולעילת מעצר. בית המשפט קבע דיון בעניינם של המשיבים ליום 18.8.2021 והורה לשירות המבחן להגיש תסקירי מעצר עד שלושה ימים לפני הדיון. ביום 17.8.2021 נעתר בית המשפט באופן חלקי לבקשת שירות מבחן לדחות את מועד הגשת התסקירים, וקבע כי התסקירים יוגשו עד ליום 5.9.2021. ביום 1.9.2021 הגיש שירות המבחן בקשה נוספת לדחיית המועד להגשת התסקירים. המשיבים התנגדו לבקשה והוחלט כי היא תידון בדיון שנקבע ליום 5.9.2021. בדיון, החליט בית המשפט להפנות את המשיבים לבדיקת היתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני, מבלי שהוגשו תסקירי המעצר. חוות דעת שהוגשו ביום 14.9.2021 מצאו כי קיימת היתכנות להעברת המשיבים למעצר בפיקוח אלקטרוני.

3. ביום 3.10.2021 ניתנה החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט מ' קרשן). בית המשפט ציין כי העבירות שמיוחסות למשיבים מקימות חזקת מסוכנות, ודרך המלך לבחון אם ניתן לסתור חזקה זאת במקרה דנן - בשים לב לטיב וכמות כלי הנשק שנשאו המשיבים באירוע שמיוחס להם בכתב האישום - היא באמצעות עמדה מקצועית של שירות המבחן. עם זאת, סבר בית המשפט כי נוכח התעכבות הגשת התסקירים, יש לשקול העברת המשיבים למעצר בפיקוח אלקטרוני מבלי להמתין לקבלתם, בכפוף להצגת מפקחים מתאימים על ידי המשיבים. בית המשפט עמד על כך כי מצב הדברים בו המשיבים ממתנים זמן רב לתסקירי שירות המבחן אינו תקין, והוא גורם להם עיוות דין. בהחלטתו עמד בית המשפט עמד על נסיבות המקרה ועל חומרתו, אך הוסיף כי המשיבים נטולי עבר פלילי. לאחר שהתרשם מהמפקחים שהציעו המשיבים, הורה בית המשפט בהחלטה באותו היום על מעצרו של המשיבים בפיקוח אלקטרוני, תחת פיקוחם של חמישה מפקחים לכל אחד מהמשיבים, ובכפוף לחתימה על התחייבות עצמית בסך 40,000 ש"ח; חתימה של כל מפקח על ערבות צד ג' בסך 50,000 ש"ח; הפקדה של 35,000 ש"ח. לצד זאת, הורה בית המשפט לשירות המבחן לערוך את תסקירי מעצר בעניינם של המשיבים ולהגישם עד לדיון נוסף שיתקיים ביום 20.10.2021. לבקשת העוררת הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ביצוע של החלטתו למשך של 48 שעות.

4. למחרת, הוגש הערר שלפניו ובמסגרתו הסכימו המשיבים להארכת המעצרו עד להחלטה אחרת. בהחלטת המיום 4.10.2021 הורית על הארכת מעצרו עד להחלטה אחרת. לטענת העוררת, המסוכנות שנשקפת מן המשיבים רבה, ונלמדת מחומרת המעשים המיוחסים להם. לשיטת העוררת, עניינם של המשיבים אינו בא בקהלם של המקרים שבהם יורה בית המשפט על שחרור לחלופת מעצר בעבירות נשק. זאת ועוד, לדבריה, במקרה דנן לא מתקיימים טעמים מיוחדים, שנדרשים על מנת להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני של מי שמואשם בעבירות שמקימות חזקת מסוכנות סטוטורית. בפרט טוענת העוררת כי שגה בית המשפט כאשר הורה על העברתם של המשיבים למעצר בפיקוח אלקטרוני מבלי שהיו לפניו תסקירי מעצר. העוררת אף סבורה כי לא היה מקום לקבוע את מקום מעצרו של המשיבים בעיר טייבה, בה נתפסו ובה כנטען ביצעו את העבירות שמיוחסות להם.

5. בדיון שהתקיים לפניו ביום 7.10.2021 סמכו המשיבים ידיהם על החלטת בית משפט קמא. נטען כי החלטת בית המשפט המחוזי התקבלה לאחר שנתן דעתו לנסיבות המקרה, לאחר שהתחשב בשיקולים הרלוונטיים ולאחר שהתרשם מהמפקחים המוצעים. באי כוחם של המשיבים שבו וציינו כי המשיבים נטולי עבר פלילי וכי לעוררת לא הייתה התנגדות למפקחים שהוצעו. עוד טענו המבקשים כי קיימים מקרים דומים שבהם הורה בית משפט זה על מעצר בפיקוח אלקטרוני.
6. לאחר שעיינתי בערר ובצרופותיו, והאזנתי לטענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, הגעתי למסקנה כי דין הערר להתקבל. עבירות נשק מהסוג שמיוחס למשיבים מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). לא בנקל יעלה בידי נאשם לסתור חזקה זו, נוכח המסוכנות האינהרנטית הטמונה בעבירות הנשק, ופוטנציאל הנזק הרב שבצדן. משכך, בעניינם של מי שנאשמים בעבירות נשק, ייטה בית משפט זה להורות על מעצר מאחורי סורג ובריח, אלא בהתקיים נסיבות חריגות (ראו, מני רבים: בש"פ 6957/19 מדינת ישראל נ' ספדי, פסקה 10 (29.10.2019); בש"פ 5169/19 סמואיל נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (14.8.2019)). זאת ועוד, כידוע, סעיף 22(ב)(1) לחוק המעצרים קובע כי לא יורה בית משפט על מעצרו בפיקוח אלקטרוני של נאשם בעבירות נשק, אלא אם שוכנע כי באותו מקרה מתקיימים "טעמים מיוחדים שירשמו". לצד זאת, מובן שאין באמור כדי לגרוע מחובתו של בית המשפט לבחון אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה (בש"פ 488/21 מדינת ישראל נ' עאסי (25.1.2021); בש"פ 6491/18 סרסור נ' מדינת ישראל (13.9.2018)).
7. בהינתן המסגרת האמורה, איני סבור כי במקרה דנן מתקיימים - למצער, בשלב זה - טעמים מיוחדים שמצדיקים העברת המשיבים למעצר בפיקוח אלקטרוני. המעשים שמיוחסים למשיבים בכתב האישום מלמדים על המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהם. כאמור, המשיבים נתפסו כשברשותם אקדח טעון, רובה סער M16 טעון במחסנית עם כדורים תואמים שתי מחסניות 16M ורובה מסוג קלצ'ניקוב טעון. מדובר בכלי נשק מגוונים, שפגיעתם הפוטנציאלית קשה ומקורם וייעודם אינם ידועים, ובכך יש כדי להעיד על פוטנציאל הנזק לביטחון הציבור (ראו והשוו: בש"פ 2221/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (30.3.2020); בש"פ 7174/12 מדינת ישראל נ' מסוודי (14.10.12)). זאת ועוד, כעולה מכתב האישום, המשיבים (ולמצער המשיב 1, ראו הבהרתי בפסקה 1 לעיל) נמלטו מכוחות המשטרה לאחר שהתבקשו להזדהות, ובכך יש כדי להעיד גם על חשש לשיבוש הליכי משפט והימלטות מן הדין.
8. לכך יש להוסיף כי החלטת בית המשפט המחוזי לא נשענה על תסקירים מטעם שירות המבחן. אכן, בית המשפט איננו מנוע מלהידרש לשאלת שחרורו של נאשם לחלופה בהיעדר תסקיר מעצר, "ולצורך כך הוא רשאי לעשות שימוש בכלים אחרים דוגמת ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים" (בש"פ 2762/05 מזגאונקר נ' מדינת ישראל (24.3.2005); עניין פלוני, פסקה 6). זאת ועוד, ההכרעה אם להמתין לתסקיר גם כאשר הגשתו מתעכבת יתר על המידה או להורות על שחרור לחלופה זמנית שנבדקה תלויה בנסיבות המקרה, באופי העבירות, בנאשם ובמהות ההסדר הזמני (בש"פ 5265/21 מדינת ישראל נ' מטר, פסקה 10 (2.8.2021); בש"פ 7342/20 גנגנה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (29.10.2020)). עם זאת, בנסיבות המקרה דנן נוכח עצמת הסיכון, מצאתי שקיים קושי בהעברת המשיבים למעצר בפיקוח אלקטרוני מבלי שהוגשו תסקירים בעניינם. זאת, בשים לב לפער בין העבירות שמיוחסות להם לבין הטענה שהם נעדרי עבר פלילי ומקיימים אורח חיים נורמטיבי; ולכך שמיקום המעצר המוצע הוא במקום שבו בוצעה העבירה, לכאורה. משאלה הם פני הדברים, אני סבור כי במקרה דנן העדרם של התסקירים מקשה לעמוד עד תום על השאלה אם בפיקוח האלקטרוני יש כדי לתת מענה למסוכנות שנשקפת מהמשיבים. אכן, עברם הפלילי הנקי של המשיבים הוא נתון רלבנטי, אולם בנסיבות שתוארו, ובהעדר תמונה רחבה יותר שיכולה להילמד מתסקירי שירות המבחן, איני רואה

לתת לו משקל מכריע בשלב הנוכחי (ראו והשוו: בש"פ 6898/19 מדינת ישראל נ' גבאי, פסקה 13 (28.10.2019); בש"פ 2751/18 מדינת ישראל נ' אבו עסא, פסקה 25 (1.5.2018))

9. נוכח כל האמור לעיל, מצאתי כי בנקודת הזמן הנוכחית, האיזון בין השיקולים השונים מטה את הכף לעבר מעצרים של המשיבים מאחורי סורג ובריח. כאמור, דיון בעניינם של המשיבים צפוי להיערך בבית המשפט המחוזי ביום 20.10.2021. הנחתי היא כי עד למועד זה ישלים שירות המבחן את עריכת התסקירים בעניינם של המשיבים. טענות המשיבים שמורות להם לאחר קבלת התסקירים, ובית המשפט המחוזי יכריע בהן כחוכמתו.

סוף דבר: הערר מתקבל. המשיבים ייעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

ניתנה היום, ה' בחשון התשפ"ב (11.10.2021).

שׁוֹפֵט
